

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И АЛБАНСКАТА ВЛАДА ЗА ЗАЕМНА ПОМОШ И СОРАБОТКА МЕЃУ НИВНИТЕ ЦАРИНСКИ ОРГАНИ

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Македонската влада и Албанската влада за заемна помош и соработка меѓу нивните царински органи,
кто Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 март 1998 година

Број 07-1121/1
19 март 1998 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

З А К О Н

**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И АЛБАНСКАТА ВЛАДА ЗА
ЗАЕМНА ПОМОШ И СОРАБОТКА МЕЃУ НИВНИТЕ ЦАРИНСКИ ОРГАНИ**

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Македонската влада и Албанската влада за заемна помош и соработка меѓу нивните царински органи, склучена во Скопје на 15 јануари 1998 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски и на албански јазик гласи:

**СПОГОДБА
МЕЃУ
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
АЛБАНСКАТА ВЛАДА
ЗА
ВЗАЕМНА ПОМОШ И СОРАБОТКА
МЕЃУ НИВНИТЕ ЦАРИНСКИ ОРГАНИ**

Македонската Влада и Албанската Влада, во понатамошниот текст: "Договорни страни",

Имајќи во предвид дека кршењето на царинското законодавство нанесува штета на стопанските, финансиските, општествените и трговските интереси на нивните земји,

Имајќи ја во предвид важноста на обезбедувањето на точната наплата на царинските и другите давачки при увозот и извозот на стоки како и точното определување на вредноста и потеклото на таквите стоки,

Признавајќи ја потребата за меѓународна соработка во областа на прашањата поврзани со примената и спроведувањето на царинското законодавство во нивните земји,

Убедени дека напорите за спречување на кршењето на царинското законодавство можат да бидат поефикасни со соработка меѓу нивните царински органи,

Имајќи ја во предвид потребата од поедноставување на прометот на патници и стокови пратки,

Имајќи ја во предвид Препораката на Советот за царинска соработка која се однесува на взајемна административна соработка, од 5 Декември, 1953 година,

се согласија за следното:

Член 1

Дефиниции

Во смисла на оваа Спогодба:

1. Изразот "Царинско законодавство" значи: сите законски и регулативни одредби кой ги спроведуваат или применуваат царинските органи и се однесуваат на увозот, извозот и транзитот на стоки во поглед на царинските давачки, вклучувајќи и мерки на забрани, ограничувања и контроли врз нивното движење преку националните граници,

2. Изразот "Царински прекршок" значи: секое кршење или обид за кршење на царинското законодавство,

3. Изразот "Цариниски давачки" значи: сите царини, давачки, такси, наплати и/или други трошоци кои се пресметуваат и прибираат на подрачјето на Договорните страни со примена на царинското законодавство, во врска со увоз или извоз на стоки, но не ги вклучуваат давачките и трошоците кои се ограничени на износот на приближната цена на пружените услуги,

4. Изразот "Царински органи" значи: Македонска царинска управа и Албанска царинска управа.

Член 2

Делокруг на Спогодбата

1. Целокупната соработка, од оваа Спогодба, од двете Договорни страни се врши во согласност со националното законодавство на замолената Договорна страна.

2. Царинските органи на Договорните страни ќе соработуваат и ќе си помагаат во, обезбедувањето на правилна примена на царинското законодавство, спречување, истражување и сузбибање на царинските прекришоци, во согласност со одредбите на оваа Спогодба.

Член 3

Делокруг на соработката

1. Царинските органи на барање или самоиницијативно ги доставуваат сите расположиви информации кои можт да помогнат во обезбедувањето бна правилната примена на царинското законодавство вклучувајќи, меѓу другото, информации за:

- а) обезбедување на точно определување на увозните и извозните царини и давачки,
- б) помош во точното определување на вредноста на стоките за царински-цели,
- в) помош при определување на тарифното распределување и потекло на стоката.

2. Соработката, предвидена со оваа Спогодба, ќе содржи, но нема да биде ограничена во поглед на информации за:

- а) спроведување на активности мкои можат да бидат од корист во спречувањето на прекришоци, а особено, на посебни начини за борба против прекришоците,
- б) нови средства или методи кои се употребени во извршувањето на прекришоците
- в) набљудувања и наоди кои се резултат на успешната примена на нови помагала и техники во спроведувањето на царинското закобнодавство, и
- г) техники и подобрени методи во постапката со патници и стокови пратки,

3. Царинските органи на Договорните страни, ако не е во спротивност со нивното национално законодавство, ќе си помагаат преку соработка во:

- а) идентирање, развивање или подобрување на програмите за доостврчување на нивните кадри,

б) воспоставување и одржување на канали за врски меѓу нивните служби поради овозможување на безбедна и брза размена на информации,

в) овозможување на ефикасна координација помеѓу нивните служби вклучувајќи размена на кадри, експерти и службеници за врска,

г) разгледување и тестирање на нова опрема или постапки,

д) поедноставување и хармонизирање на нивните царински постапки, и

ѓ) други општи службени работи кои можат повремено да бараат заеднички активности.

4. Оваа соработка исклучува секакво барање за притворање на лица. Исто така од оваа соработка се исклучува секаква наплата и принудна наплата на царини, други даноци, казни и други пари.

Член 4

Соработка при контрола

1. На барање на царинскиот орган молител, замолениот царински орган ќе достави информации:

а) За автентичноста на официјалните документи кои се поднесуваат како прилог кон декларацијата за стока поднесена до царинскиот орган на Договорната страна молител,

б) дали стоките увезени на царинското подрачје на Договорната страна на молителот се легално извезени на подрачјето на другата Договорна страна,

в) дали стоките извезени на царинското подрачје на Договорната страна на молителот се легално увезени на подрачјето на другата Договорна страна,

г) информации кои се однесуваат на транспортот и преносот на стоки, диспозицијата и одредиштето на тие стоки како и нивното потекло и вредност,

д) каталоги и ценовници на стоките, во колку располагаат со истите.

2. Таквите информации исто така ќе ги содржат царинските постапки кои се применуваат при царинењето на стоките.

Член 5

Договорните страни, во рамките на своите овластувања, ќе си доставуваат меѓусебно и друга помош, доколку сметаат дека е неопходна за правилна примена на царинското законодавство, посебно кога ќе добијат информации кои се однесуваат на:

- постапки со кои е прекршено, се крши или ќе се прекрши царинското законодавство, а кои можат да бидат од интерес за другата Договорна страна,
- стоки за кои се знае дека се предмет на значително кршење на царинското законодавство на подрачјето на другата Договорна страна,
- поедини особи или фирмии за кои се знае или се сомнева дека го кршат важечкото законодавство на подрачјето на другата Договорна страна,
- транспортни средства и контејнери за кои постои сознание или се сомнева дека биле, се или би можеле да бидат искористени за кршење на важечкото царинско законодавство на подрачјето на другата Договорна страна.

Член 6**Доставување на барања**

1. Форма и содржина на барањата за давање помош:
 - a) Барањата врз основа на оваа Спогодба се поднесуваат во писмена форма. Документите неопходни за извршување на барањата се приложуваат кон нив. Во услови на итност, може да се прифати усмено барање, но мора да се потврди без одложување во писмена форма.
 - b) Барањата ќе бидат напишани на английски јазик. Воколку е неопходно, сите придручни документи ќе бидат преведени на английски јазик.
2. Барањата поднесени согласно став 1 од овој Член треба да ги содржат следните податоци:
 - a) царинскиот орган кој го поднесува барањето,
 - б) видот на постапката,
 - в) цел и причина на барањето,

- г) имиња и адреси на страните на кои се однесува постапката,
- д) краток опис на условите киои се врзани за предметот и видот на правните елементи, и
- ф) врската помеѓу бараната помош и предметот на кои се однесува.

3. Начин на комуникација:

- а) Помошта се остварува преку директна врска меѓу двата царински органи.
- б) Во случај кога царинскиот орган на замолената Договорна страна не е надлежна служба која би одговорила на барањето, по соодветна консултација, веднаш го проследува до друга служба која треба да постапи по него во согласност со своите законски овластувања, или ја информира Договорната страна молител за соодветната постапка која е потребна во поглед на барањето.

Член 7

Извршување на барањата

1. Замолениот царински орган, во согласност со националното законодавство ги презема сите соодветни мерки за спроведување на барањето во што покус рок.

2. Двата царински органи на Договорните страни, по барање на еден од нив, ги спроведуваат сите неопходни испитувања, вклучувајќи и испрашување на експерти и сведоци или лица за кои се сомнева дека сториле прекршок.

Член 8

Облик во кој се доставуваат информациите

1. Замолениот царински орган ќе ги доставува резултатите на своите наоди до царинската служба молител, во форма на документи, овластени копии на документи, извештаи, и слично, а ако е неопходно и усно.

2. Документите кои се добиени согласно став 1 можат да бидат заменети со компјутёрски информации направени во било која форма за истата намена. Сите информации неопходни за толкување или користење на таквите компјутерски информации ќе бидат доставени истовремено.

Член 9**Исклучоци од давањето помош**

1. Ако замолената Договорна страна оцени дека бараната помош ги нарушува суверенинетот, безбедноста или другите битни национални интереси или се нанесува штета на индустриските, деловните или професионални тајни, помошта може да ја одбие или да ја даде со почитување на одредени услови и барања.

2. Ако бараната помош е одбиена или задржана, царинскиот орган молител, мора да биде информиран писмено за таквата одлука и причините што е можно побрзо.

3. Помошта може да биде одложена од страна на замолениот орган од причини кои би можеле да влијаат врз веќе покрената истрага, обвинение или постапка. Во таков случај замолената Договорна страна се консултира со Договорната страна молител за да се утврди дали помошта може да биде ададена во рокови или услови сдогласно барањето на Договорната страна молител.

4. Во случај кога царинскот орган на Договорната страна молител не е во можност да одговори на слично барање поднесено од замолената Договорна страна, тоа го назначува во своето барање. Одговор на таквото барање е во надлежност на царински орган на замолената договорна страна.

Член 10**Користење на информациите**

1. Информациите, документите, и другите известувања добиени преку взајемна помош можат да бидат користени само за цели определени со оваа Спогодба, вклучувајќи и нивна употреба во истражни, судски и управни постапки.

2. Царинскиот органот молител, нема да ги користи доказите или информациите добиени преку оваа Спогодба за други цели од оние кои се наведени во барањето, без претходна писмена согласност на замолениот царински орган.

3. Одредбите на ставовите 1 и 2 од овој Член не се однесуваат на информации кои се однесуваат на прекршоците во врска со

наркотиците, психотропските субстанци и прекурсорите. Такви информации можат да бидат доставувани до органите на Договорните страни кои се директно вклучени во борбата против недозволената трговија со дрога.

Член 11

Доверливост на информациите

Информациите, документите или другите известувања кои и се доставени или добиени во склад со оваа Спогодба ќе се третираат како доверливи и можат да се користат исклучиво за потребите наведени во оваа Спогодба. Тие ќе бидат опфатени со обврска за службена тајна и уживаат иста заштита под соодветните закони кои се однесуваат за ист вид на информации, документи или други известувања, применувани од страна на Договорната страна која ги добила.

Член 12

Информации, документи и сведоци

1. Царинските органи на Договорните страни, по барање можат меѓусебно да доставуваат, документација која се однесува на транспортот на стоките во кои се прикажува вредноста, количеството, потеклото и одредиштето на тие стоки.

2. Оригиналните списи, документи и другите материјали се бараат само во случаи кога копиите се недоволни. На посебно барање, се потврдува автентичноста на копии од тие списи, документи и други материјали.

3. Доставените оригинални списи, документи и други материјали неопходни за судски или слични потреби, на барање, ќе бидат вратени без одлагање.

4. На барање на царинскиот орган на едната Договорна страна, освен во исклучителни случаи, царинскиот орган на другата Договорна страна може, да ги овласти своите службени лица, доколку самите се согласни, да настапат во својство на сведоци во судски или управни спорови на подрачјето на другата Договорна страна и да поднесат такви списи, документи или други материјали или автентични копии на истите, доколку е тоа неопходно за самата постапка. Во барањето треба да бидат назначени времето, местото, видот на постапка и во какво својство ќе сведочи службеното лице.

Член 13**Трошоци**

1. Царинските органи на двете Договорните страни ќе се откажат од сите барања за покривање на трошоците настанати при извршувањето на оваа Спогодба, со исклучок на трошоците за сведоците, надоместоците за експертите, и трошоците за преведувачите кои не се вработени во владините служби.

2. Доколку настанат значителни и вонредни трошоци и истите се или ќе бидат потребни за извршување на барањето, царинските органи на Договорните страни ќе се консултираат за да ги утврдат роковите и условите под кои ќе се изврши барањето како и, начинот на нивното плаќање.

Член 14**Спроведување на Спогодбата и решавање на спорните прашања**

1. Спроведувањето на оваа Спогодба им се доверува на царинските органи на Договорните страни. Тие ќе одлучат за сите практични мерки и начини неопходни за нејзина примена, имајќи го во предвид законодавството за заштита на податоците.

2. По консултации, царинските органи на Договорните страни можат да издадат оперативни инструкции неопходни за примена на оваа Спогодба.

3. Царинските органи на двете Договорни страни ќе назначат одговорни службени лица за взаемна врска и ќе разменат имиња, функции, телефони и телекомуникации. Тие можат да се договорат, одделенијата за истраги ќе бидат во директен контакт.

4. Недоразбирањата и конфликтите за кои не можат да се најдат решенија ќе се решаваат по дипломатски пат.

Член 15**Примена**

Оваа Спогодба се применува на царинските подрачја на двете договорни страни како што се определени со нивните национални правни и административни одредби.

Член 16

Стапување во сила и престанок на важноста

1. Оваа Спогодба стапува во сила на денот на приемот на последното писмено известување, по дипломатски пат дека се исполнети сите постапки во согласност со националното законодавство на секоја Договорна страна за стапување на оваа Спогодба во сила.

2. Царинските органи на Договорните страни се согласни да се состануваат со цел да се разгледа оваа Спогодба или други царински работи кои можат да се појават во нивните односи на барање на еден од царинските органи, или по истекот на пет години од нејзиното влегување во сила, освен ако писмено меѓусебно се информираат дека такво разгледување не е неопходно.

3. Оваа Спогодба е склуочена на неопределено време. Таа може да биде откажана три месеци по врачувањето на писмено известување преку дипломатски пат од едната Договорна страна до другата за желба за откажување на оваа Спогодба. Преземените постапки во време на откажувањето ќе бидат довршени во согласност со одредбите на оваа Спогодба.

Сочинето во Скопје на 15.01. 1998 година, во два оригинални примероци на македонски и албански јазик, со еднаква важност.

ЗА

МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

Министер за надворешни работи

Д-р Благој Ханџиски, с.р.

ЗА

АЛБАНСКАТА ВЛАДА

Министер за надворешни работи

Паскал Миљо, с.р.

MARREVESHJE
MIDIS
QEVERISE MAQEDONE
DHE
QEVERISE SHQIPTARE

NE LIDHJE ME
NDIHMET E NDERSJELLTE DHE BASHKEPUNIMIN MIDIS
ADMINISTRATAVE TE TYRE DOGANORE

Qeveria Maqedone dhe Qeveria Shqiptare, qe ketu e tutje te referuara si "Palet Kontraktuese",

Duke mbajtur parasysh se shkeljet e legijacionit doganor jane me pasoja per interesat ekonomike, fiskale, shoqerore, dhe tregetare te vendove respektive;

Duke mbajtur parasysh rendesine e sigurimit te vjeljes se sakte te detyrimeve Doganore dhe taksave te tjera per importimin dhe eksportimin e mallrave si dhe njekohesht percaktimin e sakte te vleres dhe origjines se mallrave;

Duke pranuar nevojen e bashkepunimit nderkombetar ne çeshtjet qe lidhen me aplikimin dhe zbatimin e legjisacionit Doganor;

Te bindur se veprimet kunder shkeljeve doganore mund te behen me efektive permes bashkepunimit ndermjet Autoriteteteve te tyre Doganore;

Duke mbajtur parasysh lehtesimin e kalimit te pasajgjereve dhe mallrave;

Ne perputhje me Rekomandimet e Keshillit te Bashkepunimit Doganor per Ndihamen e Ndersjellte Administrative te 5 Dhjetorit, 1953;

rene dakort si me poshte;

**Neni 1
Perkufizime**

Per qellime te kesaj Marreveshje:

- Termi “**Legisacion Doganor**” do te kuptohet si teresi e ligjeve dhe rregulloreve ne fuqi apo te administruara nga Autoritet Doganore, ne lidhje me importimin, eksportimin apo tranzitin e mallrave nderkohje qe ato i nensstrohen detyrimeve doganore, perfshire edhe masat kufizuese, ndalimin dhe kontrollin per levizjen e mallrave pertej kufijve kombetar;
- Termi “**Shkelje Doganore**” do te kuptohet si çdo shkelje apo tentative shkeljeje te Legjisacionit Doganor;
- Termi “**Detyrime Doganore**” do te thote te gjitha detyrimet, taksat, tatimet dhe ose shpenzimet e tjera qe paguhen dhe mblidhen ne territoret e Paleve Kontratuase ne zbatimin e legjisacionit doganor, ne lidhje me importimin apo eksportimin e mallrave, por nuk perfshin tatimet dhe shpenzimet e tjera te cilat jane te kushteuara ne sasi per koston e perafert te sherbimeve te ofruara;
- Termi “**Autoritete Doganore**” do te kuptoje Administraten Doganore Maqedone dhe Administraten Doganore Shqiptare.

Neni 2

Fusha e Marreveshjes

- Gjithe ndihma sipas kesaj Marreveshje, nga secila Pale Kontratuase, do te kryhet ne perputhje me legjisacionin e brendshem te Pales Kontratuase kerkuese.
- Administratat Doganore te Paleve Kontratuase do te kooperojne dhe ndihmojne njera tjetren, ne drejtim te sigurimit te zbatimit te sakte te legjisacionit Doganor, dhe per ndalimin, hetimin dhe luften ndaj shkeljeve doganore ne perputhje me dispozitat e kesaj Marreveshjeje.

Neni 3

Fusha e Ndihames

- Administratat Doganore i japin njera tjetres, qofte me kerkesa apo me iniciativen e tyre, te gjithe informacionin e nevojshem qe mund te ndihmoje ne sigurimin e zbatimit te sakte te legjisacionit Doganor duke perfshire, inter alia, informacion per:

- (a) te siguruar percaktimin e sakte te detyrimeve dhe taksave te importit dhe eksportit;
- (b) te ndihmuar ne percaktimin e sakte te vleres se mallrave per qellimet Doganore;
- (c) te ndihmuar ne percaktimin e klasifikimit tarifor dhe origjines se mallrave.

2. Ndihma e parashikuar ne kete Marreveshje, do te perfshije, por nuk do te kushtezohet vetem ne:

- (a) kryerjen e veprimeve qe mund te jene te dobishme per parandalimin e shkeljeve dhe, ne veçanti, menyrat e veçanta te luftes ndaj ketyre shkeljeve;
- (b) menyra apo metoda te reja te perdonura ne kryerjen e shkeljeve;
- (c) vezhgime dhe gjetje qe kane rezultuar nga zbatimi i suksesshem i mjeteve dhe teknikave te reja per zbatimin e legjislacionit doganor; dhe
- (d) teknika dhe metoda te permiresuara per kalimin e pasagjereve dhe ngarkesave.

3. Administratat Doganore te Paleve Kontratuase, ne qofte se nuk bien ne kundershtim me ligjet kombetare, do te synojne gjithashtu bashkepunimin ne:

- (a) inicimin, zhvillimin, ose permiresimin e programeve te veçanta te trajnimit per personelin e tyre;
- (b) ngritjen dhe mbajtjen e kanaleve te komunikimit me njeri tjetrit, ne menyre qe te lehtesojne sigurimin e nje shkembimi te shpejte te informacionit;
- (c) lehtesimin e koordinimit efikas ndermjet njeri tjetrit, duke perfshire shkembimin e personelit dhe te eksperteve si dhe punonjesve nderlidhes;
- (d) marrjen ne konsiderate dhe perdonimin e pajisjeve dhe procedurave te reja;
- (e) thjeshtezimin dhe harmonizimin e procedurave perkatese doganore; dhe
- (f) çdo çeshtjeje tjeter administrative qe mund te kerkoje here pas here veprime te perbashketa.

4. Çdo kerkese per arrestim personi do te perjashtohet nga nje ndihme e tille. Gjithashtu, mbledhja dhe perdonimi i forces per mbledhjen e detyrimeve doganore, taksave te tjera, gjobave dhe detyrimeve te ndryshme do te perjashtohet nga kjo ndihme.

Neni 4

Ndihma ne Kontroll

1. Me kerkesen e Administrates qe aplikon, Administrata te ciles i behet kerkesa do te komunikoje informacionin ne lidhje me çeshtjet e meposhtme:

- (a) vertetesine e dokumentave zyrtare te nxjerra ne mbeshtetje te deklarates se mallrave qe i paraqitet Autoriteteteve Doganore te Pales Kontratuase qe ka bere kerkesen;
- (b) nese mallrat e importuara ne territorin doganor te Pales Kontratuase qe ka bere kerkesen kane qene ose jo te eksportuara sipas rregullave ligjore nga territori doganor i Pales tjeter Kontratuase;
- (c) nese mallrat e eksportuara nga territori doganor i Pales Kontratuase qe ben kerkesen kane qene ose jo te importuara ligjerisht ne territorin doganor te Pales Kontratuase te ciles i behet kerkesa;

- (d) informacion ne lidhje me transportimin dhe levizjen e mallrave, disponimin dhe destinacionin e ketyre mallrave, si dhe vleren dhe originen e tyre;
- (e) katalogun dhe listen e çmimeve te mallrave ne fjale, ne qofte se eshte e mundur.

2. Nje informacion i tille, kur eshte rasti, do te specifikoje edhe proceduren doganore te zbatuar mbi mallrat.

Neni 5

Palet Kontratuese, brenda kopetencave te tyre do ti jepin ndihme njera tjetres ne qofte se e konsiderojne te nevojshme per zbatimin korrekt te legjislacionit doganor dhe, ne veçanti, kur ato marrin informacion qe ka lidhje me:

- veprime te cilat kane shkelur, shkelin ose mund te shkelin ligjet ne fuqi dhe qe mund te jene me interes per Palen tjeter Kontratuese;
- mallra te cilat dihen se jane objekt i shkeljeve themelore te legjislacionit doganor ne territorin e Pales tjeter Kontratuese;
- persona, apo firma te veçanta qe dihet se kane kryer, apo dyshohet qe mund te kryejne shkelje te legjislacionit ne fuqi ne territorin e Pales tjeter Kontratuese;
- mjetet e transportit dhe kontenjeret, per te cilet ka njohuri ose egziston dyshimi qe kane qene, jane, ose mund te perdoren ne kryerjen e shkeljeve te legjislacionit doganor ne fuqi te Pales tjeter Kontratuese.

Neni 6

Komunikimi i Kerkeseve

1. Forma dhe permbajtja e kerkeses per ndihme:

- (a) Kerkesat, ne perputhje te kesaj Marreveshje, duhet te behen me shkrim. Dokumentat e nevojshme per egzekutimin e kerkesave te tilla duhet te shoqerojne keto kerkesa. Per shkak te nje situate urgjente, mund te behet edhe pranimi i nje kerkesese gojore, por kjo duhet konfirmuar me shkrim sa me shpejt qe te jete e mundur.
- (b) Kerkesat duhet te behen ne anglisht. Cdo dokument qe shoqeron kerkesat duhet, kur eshte e nevojshme, te perkthehet ne anglisht.

2. Kerkesat ne zbatim te paragrafit 1 te ketij Neni duhet te perfshijne informacionin e meposhtem:

- (a) administratan qe ben kerkesen;
- (b) masen qe kerkohet;
- (c) objektin dhe shkakun per te cilen behet kerkesa;
- (d) emrat dhe adresat e paleve me cilat ka lidhje kerkesa;
- (e) nje pershkrim i shkurter i çeshtjes ne fjale dhe elementet juridike qe perfshihen ne te;
- (f) lidhjen ndermjet ndihmes qe kerkohet dhe çeshtjes me te cilen ajo lidhet.

3. Kanalet e Komunikimit:

- (a) Ndihma do te realizohet me komunikim direkt ndermjet Autoriteteteve Doganore.
- (b) Ne rastet kur Administrata Doganore e Pales Kontratuese se kerkuar, te ciles i

behet kerkesa, nuk eshte institucioni i pershtatshem per te permbushur kerkesen, ajo, pas konsultimeve perkatese, duhet te beje ose transmetimin direkt te kerkeses ne institucionin perkates, i cili do te veproje per permbushjen e kerkeses ne zbatim te kopetencave qe i njeh ligji, ose te keshilloje Administraten qe ben kerkese qe te ndjeke proceduren e pershtatshme per kerkesen ne fjale.

Neni 7

Ekzekutimi i Kerkeses

1. Administrata te ciles i eshte bere kerkesa do te marre, brenda kopetencave te legijacionit te brendshem, te gjitha masat per egzekutimin e kerkeses brenda nje afati kohor te arsyeshem.
2. Administratat Doganore te seciles Pale Kontratuase, ne baze te kerkeses se Administrates Doganore te Pales tjeter Kontratuase, duhet te kryeje çdo hetim apo vezhdim te nevojshem, duke perfshire, kur eshte e nevojshme, edhe pyetjen e eksperteve dhe deshmitareve apo te personave te cilet dyshohen te kene kryer nje shkelje.

Neni 8

Forma ne te cilin duhet bere komunikimi i informacionit

1. Administrata te ciles i behet kerkesa duhet t'ia komunikoje rezultatin e kerkimeve Administrates qe ben kerkesen ne formen e dokumentit, kopjeve te çertifikuara te dokumentave, raporteve, ose te tjera te ngashme me keto, dhe, kur eshte e domosdoshme, ne menyre gojore.
2. Dokumentat e parashikuar ne paragrafin 1 mund te zevendesohen me informacionin e kompjuterizuar, te realizuar ne çdo lloj menyre, dhe qe permbush te njejtin qellim. Çdo informacion i nevojshem per interpretimin apo nxjerjen e nje informacioni te tillë duhet te shoqeroje informacionin ne fjale.

Neni 9

Perjashtimet nga Ndhima

1. Ne rastet kur Pala Kontratuase, te ciles i behet kerkesa, gjykon se permbushja e kerkeses mund te demtoje sovranitetin, sigurimin, politiken shoqerore, ose interesa te tjere thelbesore kombetare, ose mund te shkele nje sekret industrial, tregetar apo profesional, mund te refuzoje ndihmen ose mund ta jape ate te kufizuar, per shkak te kushteve dhe kerkesave perkatese.
2. Kur ndihma refuzohet ose shtyhet, duhet te informohet per kete vendimin dhe per aresyet Administrata kerkuese, sa me shpejt qe te jete e mundur.
3. Ndhima mund te shtyhet nga Administrata, te ciles i behet kerkesa, mbi bazen e ndermarries se nje hetimi, ndjekjeje apo procedure qe eshte ne vazhdim. Ne raste te tillë, pala kerkuese do te konsultohet me Palen tjeter Kontratuase kerkuese per te percaktuar nese ndihma mund te jepet ne afatet dhe kushtet e kerkuara.
4. Ne rastet kur Administrata qe ben kerkesen kerkon nje ndihme qe vete eshte e pamundur per ta dhene ne formen qe kerkohet, kete fakt duhet ta beje te njojur ne kerkesen e mesiperme. Pas kesaj, do te jete per Administratan te cilit i behet kerkesa te vendose se si te perggjigjet per nje kerkese te tillë.

Neni 10**Perdorimi i informacionit**

1. Informacioni, dokumentat, dhe informacionet e tjera të marra ne vazhden e ndihmes se ndersjellte mund te perdoren vetem per qellimet e dhena ne kete Marreveshje, duke perfshire perdorimin e tyre ne hetime, procedurat juridike dhe administrative.
2. Administrata qe ben kerkesen nuk duhet te perdore evidencen ose informacionin e marre ne zbatim te kesaj Marreveshje per qellime te tjera te ndryshme nga ato te parashtruara ne kerkesen e bere, pa pelqimin me shkrim te Administratat te ciles i behet kerkesa.
3. Dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 te ketij Neni nuk perfshijnë informacionin qe lidhet me shkeljet qe kane te bejne me drogat narkotike dhe substancat psikotrope dhe prekursoret. Nje informacion i tille mund t'i komunikohet autoriteteteve te Pales Kontratuase, qe ben kerkesen, dhe qe perfshihen direkt ne luften kunder trafikut ilegal te droges.

Neni 11**Fshehtesa e Informacionit**

Çdo informacion, dokument, apo komunikim tjeter te dhene ose te marre ne zbatim te kesaj Marreveshje do te trajtohet si i fshehte dhe mund te perdoret vetem per qellimet e parashikuara ne kete Marreveshje. Ato do te mbulohen nga detyrimi i sekretit profesional dhe do te gezojne te njejten mbrojtje, te njojur nen ligjet perkatese qe lidhen me informacione te te njejtes natyre, dokumenta ose komunikimeve te tilla te praktikueshme nga Pala Kontratuase e cila e merr ate informacion.

Neni 12**Dosjet, Dokumentet, dhe Deshmitaret**

1. Autoritetet Doganore te Paleve Kontratuase duhet, mbi kerkesen e bere, te japin dokumentacionin qe ka lidhje me transportimin dhe levizjen e mallrave dhe qe permban vleren, origjinen, natyren dhe destinacionin e ketyre mallrave.
2. Origjinalet e dosjeve, dokumentave, dhe materialeve te tjera, do te kerkohen vetem ne rastet kur kopjet nuk jane te mjaftueshme. Mbi nje kerke te veçante, kopjet e dosjeve, dokumentave dhe materialeve te tjera duhet te vertetohen ne menyre te pershtatshme.
3. Origjinalet e dosjeve, dokumentave, dhe materialeve te tjera qe jepen per marrjen e vendimeve gjyqesore, apo per qellime te tjera te ngjashme, duhet te kthehen pa vonese ne baze te nje kerkese.
4. Me kerkesen e Administrates Doganore te njeres Pale Kontratuase, Administrata Doganore e Pales tjeter Kontratuase, kur e gjykon te tille, duhet te autorizoje punonjesit e saj, dhe nese ata nuk e kundershtojne nje gje te tille, per tu paraqitur si deshmitare ne procedurat administrative apo juridike ne territorin e Pales tjeter Kontratuase, dhe te jape dosje, dokumenta dhe materiale te tjera, apo kopjet autentike te tyre, ne qofte se keto konsiderohen themelore per procedurat. Nje kerke e tille duhet te jape kohen, vendin, dhe llojin e procedurave dhe kapacitetin me te cilin punonjesit duhet te deshmojne.

**Neni 13
Shpenzimet**

1. Autoritetet Doganore te Paleve Kontratuese normalisht duhet te mos njojin asnjë kerkese per reimbursim te shpenzimeve te shfaqura nga egzekutimi i Marreveshjes ne fjale, me perjashtim te shpenzimeve per deshmitaret, pagesat e eksperteve, dhe shpenzimet per perkthyesit qe nuk jane punonjes zyrtare.
2. Kur shpenzime te nje natyre themelore dhe te jashtezakonshme jane ose do te kerkohen per zbatimin e kerkeses, Administratat Doganore te Paleve Kontratuese duhet te konsultohen per te vendosur per afatet dhe kushtet ne baze te te cilave do te zbatohet kjo kerkesa, si dhe ne te njejten kohe menyren e ndarjes se shpenzimeve.

**Neni 14
Zbatimi dhe Mosmarreveshjet**

1. Zbatimi i kesaj Marreveshje i eshte besuar Administratave Doganore te Paleve Kontratuese. Ato vendosin per marrjen e te gjitha masave dhe gjetjen e menyrave te nevojshme per zbatimin e saj, duke patur parasysh udhezimet fushen e mbrojtjes se te dhenave.
2. Pas konsultimeve, Administratat Doganore te Paleve Kontratuese mund te nxjerrin udhezime administrative te nevojshme per zbatimin e kesaj Marreveshje.
3. Administratat Doganore te Paleve Kontratuese duhet te percaktojne zyrtaret perjegjes per komunikimin e ndersjellte dhe, per kete qellim, duhet te shkembejne nje liste me emrat, titujt, numrin e telefonit dhe faksit te ketyre personave. Ato mund te marrin gjithashtu masa qe sherbimet hetimore te tyre te jene ne lidhje direkte me njeri-tjetrin.
4. Mosmarreveshjet dhe konfliktet per te cilat nuk eshte gjetur asnje zgjidhje duhet te zgjidhen nepermjet kanaleve diplomatike.

**Neni 15
Zbatimi**

Kjo Marreveshje do te jete e zbatueshme ne territoret doganore te te dyja Paleve Kontratuese, sikurse percaktohet ne dispozitat e tyre kombetare ligjore dhe administrative.

Neni 16

Hyrja ne Fuqi dhe Perfundimi

1. Kjo Marreveshje do te hyje ne fuqi diten e marrjes se njoftimit te fundit me shkrim, nepermjet kanaleve diplomatike, qe konfirmon se jane permbushur te gjitha procedurat, konform legjislacionit kombetar, per hyrjen ne fuqi te kesaj Marreveshje.
2. Administratat Doganore te Paleve Kontratuese bien dakort qe me kerkesen e njeres Pale, ose ne fund te pese vjetove nga data e hyrjes ne fuqi, te takohen per te rishikuar kete Marreveshje, ose te diskutojne çdo lloj çeshtje tjeter doganore qe mund te rezultoje nga marredheniet ndermjet tyre, me perjashtim te rastit kur ato njoftojne njera-tjetren me shkrim qe nuk eshte i nevojshem nje rishikim i tille.
3. Kjo Marreveshje do te qendroje ne fuqi per nje periudhe kohe te papercaktuar. Do te perfundoje brenda tre muajve nga data ne te cilen njera nga Palet Kontratuese ka njoftuar me shkrim, permes kanaleve diplomatike, Palen tjeter qe deshiron ta perfundoje Marreveshjen. Megjithate, procedurat qe kane filluar ne kohen e perfundimit te kesaj Marreveshje do te kryhen plotesisht.

Nenshkruar ne Shkup*, me date 15. 1., 1998 ne dy originale, ne gjuhet Maqedonisht dhe Shqip, me permbajtje te njejte te teksteve.

PER QEVERTINE MAQEDONE

PER QEVERTINE SHQIPTARE

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".